

Vrijwilligerswerk op vakantie

Solidariteit kweken lijkt grootste plus van feelgoodreizen

Olifanten verzorgen in Thailand en werken in een crèche in Guatemala.
FOTO'S CPD

Meer informatie:

- Enkele aanbieders**
- Stichting Commundo, 20 reizen in 10 landen. Een huis bouwen, olifanten verzorgen, werken in een crèche of op een school, Engelse les geven, sporten met kinderen uit sloppenwijken. Bij een aantal reizen is deelname van mensen met een handicap en gezinnen met kinderen ouder dan 14 jaar mogelijk. www.commundo.nl
  - Baobab Fair Travel & Work, 10 landen. Bouwen, schilderen, opvang wilde dieren, bomen planten, Engelse les geven, helpen op een school of in een weeshuis. Rondreis van 2 of 3 weken kan verlengd worden met 3 tot 5 dagen vrijwilligerswerk. www.baobab.nl/fairtravelwork
  - Shoestring@work, 6 reizen in 5 landen. Zeeschildpadden of olifanten verzorgen, bomen planten, helpen in kinderdagverblijf, schilderen van een seniorenhuis. www.shoestring.nl
  - FOX Feel Good (i.s.m. Orange Angel), 5 landen. Timmeren, schilderen, helpen in weeshuis of kinderdagverblijf, bomen planten of werken in dierenopvangcentrum. www.fox.nl/vrijwilligerswerk
  - Djoser Themareizen (deels i.s.m. Habitat for Humanity), 4 reizen in 3 landen. Bouwreizen (huizen bouwen), helpen bij lesgeven en sportactiviteiten. www.djoserthemareizen.nl (gegevens van oktober/november 2009)

Kosten

De kosten van vrijwilligersreizen zijn over het algemeen wat hoger dan die van een gewone rondreis. Een 23-daagse rondreis Costa Rica met vertrek in december kost bij Shoestring € 2249, de 'feelgoodreis' van 23 dagen met vertrek in dezelfde periode kost € 2449. Een FOX rondreis van 18 dagen in Costa Rica kost € 1689, een 18-daagse rondreis inclusief vrijwilligersverlenging kost € 1982. Beide met vertrek in maart 2010. De kosten van een 21-daagse vrijwilligerswerkreis in Guatemala bedragen bij Commundo € 2225, bij vertrek in maart 2010.

Christelijke aanbieders

Dit artikel heeft als thema: vakantie, gecombineerd met (een korte tijd) vrijwilligerswerk. Daarnaast is deelname mogelijk aan tal van andere vrijwilligers-, bezoek-, sponsor- en/of werkprojecten, waarbij vakantie niet het hoofddoel is, maar het vrijwilligerswerk zelf. Dit soort reizen wordt ook aangeboden door christelijke hulpverleningsorganisaties. Kijk voor enkele mogelijkheden op: www.worldservants.nl www.deverreinaasten.nl www.livingstonereizen.nl www.shib.nl (lijst niet volledig)

van onze redactie reizen

De één noemt het zinvol reizen, de ander vrijwilligersreis of feelgoodreis. Het gaat meestal om (zelfbetaalde) rondreizen in combinatie met (enkele dagen) vrijwilligerswerk. Het aantal organisaties dat dit soort reizen aanbiedt, groeit. Maar heeft het wel zin om een korte periode vrijwilligerswerk in een ontwikkelingsland te doen?

Vakantiegevers die graag een land willen bezoeken, lekker rondreizen, maar daarna ook nog even een klein weekje 'goed gaan doen'. Aardig bedoeld, misschien, maar hoe zinvol of structureel zijn zulke initiatieven? „Heel zinvol”, vindt Yolande van Wijk, directeur van stichting Commundo. Maar ze voegt daar wel aan toe dat het dan niet zo zeer om het uitgevoerde werk gaat, als wel om het kweken van begrip, respect en solidariteit. Het gaat om „samen iets doen en in contact komen”. Van Wijk: „Het vrijwilligerswerk is daar een middel in”. Commundo organiseert sinds 2001 rondreizen in combinatie met vrijwilligerswerk. Alle reizen bestaan uit twee weken werken en een week rondreizen. Met twintig projecten in tien landen heeft Commundo het grootste aanbod. Reizigers kunnen onder meer kiezen uit: olifanten verzorgen in Thailand, Engelse les geven in Uganda, sport- en spelactiviteiten organiseren voor jongeren in een Braziliaanse sloppenwijk of werken in een crèche in Guatemala. „Ik weet dat twee weken vrijwilligerswerk kort is”, vervolgt Van Wijk. „Maar als je mensen samen iets laat doen, zet dat een hoop in gang. Tachtig procent van onze reizigers blijft betrokken bij de mensen daar. Samen werken geeft wederzijds plezier en be-

grip. En de bevolking staat op gelijke hoogte met mensen uit het Westen. Het is geen aapjes kijken, zoals inwoners van een sloppenwijk fotograferen vanuit een touringcar.”

Ontmoeting
Bij FOX Vakanties kan in aansluiting op een groep rondreis in Vietnam, Sri Lanka, Costa Rica, Thailand en Zuid-Afrika een feelgoodpakket geboekt worden. „Mensen kunnen hun rondreis verlengen met stranddagen, met vrijwilligerswerk of allebei”, vertelt directeur Maarten de Ruiter. „Als je vrijwilligerswerk doet, ontmoet je de bevolking op een andere manier. Het geeft een goed gevoel als je iets terug doet voor de bevolking van je vakantiebestemming. En de mensen in het ontwikkelingsland krijgen door deze manier van contact ook een goed gevoel. Het gaat niet alleen om het vrijwilligerswerk; vakantiegevers voelen zich meer emotioneel betrokken bij een land. Vaak gaan ze na afloop van de reis thuis geld inzamelen.”
Touropereator Djoser werkt op het gebied van vrijwilligersreizen samen met 'Habitat for Humanity', een organisatie die bouwreizen aanbiedt. Bij de projecten van Habitat bouwen vrijwilligers huizen voor en met de lokale bevolking. „Wij trekken mensen die veel reizen en daardoor veel ellende zien”,

weet Djoser-directeur Myra van der Spek. „Zij willen graag een bijdrage leveren door vrijwilligerswerk te doen, maar als je een bouwreis doet zie je alleen een bouwplaats. Als mensen meer van het land willen zien, kunnen ze hun bouwreis verlengen met een rondreis van Djoser. Wij vinden het belangrijk dat we inhaken op projecten die al jaren lopen. Op die manier bied je structurele hulp, ook al duurt het vrijwilligerswerk kort.”

Bewustwording
Tot zover de touroperators. Wat vinden vrijwilligersorganisaties zelf? Organisaties als Travel Active, Activity International, JoHo en SiW bemiddelen wel bij vrijwilligerswerk, zo blijkt bij navraag, maar ze bieden geen 'pakketjes' van een rondreis met vrijwilligerswerk. „Wij staan niet negatief tegenover feelgoodreizen”, zegt Astrid Sikken van SiW, Stichting Internationale Vrijwilligersprojecten. „Een paar dagen vrijwilligerswerk doen schiet natuurlijk niet zo heel veel op, maar mensen die dat doen zien wel dat er veel hulp nodig is in de wereld. Dus het helpt wel bij bewustwording. Bij SiW doen mensen vaak voor een langere periode vrijwilligerswerk en daarna gaan ze op eigen gelegenheid reizen. Dat zijn mensen

die meer hun eigen ding willen doen.”
Ontwikkelingsorganisatie VSO, die professionals voor langere perioden uitzendt naar ontwikkelingslanden, denkt ook dat feelgoodreizen kunnen bijdragen aan bewustwording van het armoedeprobleem en de noodzaak tot ontwikkelingshulp. „Vakantiegevers zullen na vrijwilligerswerk wellicht eerder geneigd zijn om het werk van ontwikkelingsorganisaties te steunen en ze zullen thuis over hun ervaringen vertellen”, denkt Joke Zwart van VSO. „Er zit wel een risico in als mensen totaal onvoorbereid voor een korte periode in een situatie gaan werken, waarbij zij zich onvoldoende bewust zijn van gevoeligheden. Wat weten ze over de cultuur, normen en waarden? En hoe laten zij hun eigen – relatieve – rijkdom zien? Het is goed mogelijk dat er onbedoeld schade wordt toegebracht door hun opmerkingen of gedrag.”

Voorbereiding
Bij Commundo volgen deelnemers daarom verplicht een voorbereidingsdag, voordat ze op reis gaan, reageert Yolande van Wijk. „En onze reisleiders ter plaatse letten natuurlijk ook op onze deelnemers. Het is niet de bedoeling dat die bierdrinkend door een dorp trekken.”

Tuinen in Ticino

Mediterrane sfeer, Zwitserse precisie

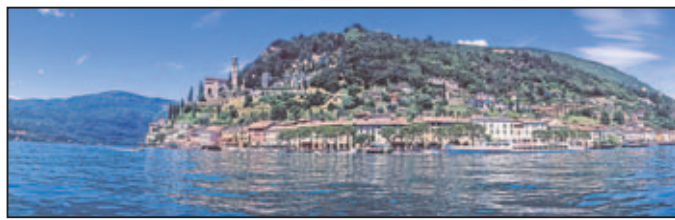
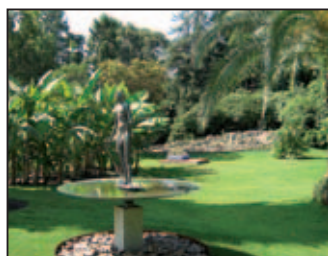
door Sophia Geuze

Het gebergte in het Zwitserse kanton Ticino is minder ruig dan in de rest van het land. De dalen in het zuiden worden gevuld door het meer van Maggiore en het meer van Lugano. Op en rond de meren is veel bedrijvigheid: leuke restaurantjes, pittoreske dorpjes en watersport. Wat meer verstoppt, liggen wondersone tuinen.

Aan het meer van Lugano is *Parco Scherrer* zo'n tuin, in het plaatsje Morcote. Vanuit het modernere Lugano is deze schilderachtige plaats makkelijk bereikbaar met de boot, die als een lijndienst langs haltes vaart. De tuin is aangelegd in opdracht van de textielhandelaar Arturo Scherrer (1881-1956) en is nu eigendom van de stad Morcote. De zakenman en kunstliefhebber reisde veel. En zo komt het dat in een relatief kleine tuin in Ticino een reis over de wereld gemaakt kan worden. Het park ligt steil tegen een berghegelling aan. Via trapjes stappen bezoekers steeds een andere wereld binnen, die van de oude Egyptenaren, bijvoorbeeld. De tuin is opgebouwd rond zeven culturen, van Romeinse kunst tot een zonnetempel en een Arabisch huis. De gebouwen vormen vitrines waarin voorwerpen rond het thema te bewonderen zijn. Op verschillende hoogte zijn fonteintjes en bankjes om van de kunst, de planten en het uitzicht te genieten. Net als de beelden en kunstvoorwerpen komen ook de planten en bomen uit verschillende werelddelen. Er groeien pijnbomen, cederbomen, bamboe, eucalyptus, Chinese magnolia's en kamperfoelies.
Door de grote hoogteverschillen is *Parco Scherrer* slecht toegankelijk voor minder validen. Er zijn plannen om een lift aan te leggen, al zal het park daardoor wel aan charme verliezen.
Wie toch in Morcote is, moet zeker de kerk Santa Maria del Sasso en het plaatsje zelf bezoeken. Vanaf het meer is de kerk goed te zien, eenmaal aan het vasteland niet meer, want ook de kerk is steil tegen de bergwand gebouwd. Na een klim van vierhonderd treden is de deur van de kerk bereikt. Voor rooms-katholieke pelgrims was de gang naar de kerk meteen een vorm van boetedoening. Wie de klim maakt, voelt waarom. Onderweg omhoog wordt in muurschilderingen de lijdensweg van Christus uitgebeeld. Santa Maria del Sasso is gefaseerd gebouwd tussen de vijftiende en achttiende eeuw. De kerk heeft daardoor zowel kenmerken van de barok als de renaissance. Wie binnen aan het donker gewend is, ontwaart kleurrijke muurschilderingen en een barokorgel.

Barones
Ook in het meer van Maggiore ligt een tuin van een verzamelaar. Het zijn de eilandjes

van Brissago. Ze zijn bereikbaar per boot vanuit Ascona. De eilandjes werden in 1885 eigendom van barones Antonietta Saint Leger (1856-1948), de vrouw van de Ierse baron Richard Fleming Saint Leger of Kingstown. Ze gebruikte het eiland voor ontmoetingen met kunstenaars, dichters, schrijvers en muzikanten en voor haar verzameling exotische planten. Toen ze financieel aan de grond zat, verkocht ze het eiland aan de joodse zakenman Max Emden uit Hamburg. Hij liet de huidige villa en haven bouwen en ging verder met het aanleggen van tuinen. In 1949 kocht het kanton Ticino de eilanden van de zoon van Emden. Een jaar later ging het grootste eiland, Island of San Pancrazio of Isola Grande, open voor publiek. Het kleinste eilandje, Isola di Sant' Apollinare, werd teruggebracht tot zijn oorspronkelijke staat en werd verboden gebied zodat planten en dieren er in alle rust kunnen bloeien en broeden.
In *Parco Scherrer* staan vooral beelden en voorwerpen centraal. Op *Brissago* draait het om planten, bomen en bloemen. Scherrer maakt onderscheid naar beschaving, Brissago naar regio's: subtropisch Azië, Australië, Zuid-Afrika en Noord-Amerika. De oudste boom, een eucalyptus van 120 jaar oud en ruim dertig meter lang, dateert nog uit de tijd van de barones. Inmiddels zijn er ongeveer 1500 verschillende vegetatiesoorten verzameld. De meeste bloeien in het voorjaar, maar de bezoekersboot meert van eind maart tot half oktober aan bij het eiland. De temperatuur komt er zelden onder nul, hooguit een paar dagen per jaar en dan nog maar een paar uur per dag. En dat is ideaal voor de meeste plantensoorten. Opvallend zijn de vleesetende planten, het bamboebos bij de entree, de citrusvruchten, palmsornten, theeplanten, rododendrons en azalea's. De villa is omgebouwd tot restaurant en expositieruimte, voor de kinderen is er een speurtocht en wie wil kan pootgeboden aan een ongerept strandje.
Ascona is overigens een leuke plaats om een hapje te eten, te wandelen en te winkelen. Het gewezen vissersdorpje heeft een oude binnenstad en een promenade met patriciërshuizen, terrassen en hotels. In de kleine straatjes zitten leuke boetiekjes. De sfeer en keuken is, net als in Morcote, mediterraan, de afwerking gebeurt met Zwitserse precisie en netheid.

Foto boven: Arturo Scherrer reisde als textielhandelaar de wereld over en nam kunst en flora mee naar huis.
Links: Het grootste eiland van Brissago herbergt een collectie planten die verzameld is door een barones en een zakenman.
FOTO'S NEDERLANDS DAGBLAD
Foto onder: Wie de kerk Santa Maria des Sasso in Morcote wil bezoeken, moet vierhonderd treden beklimmen. FOTO ZWITSERLAND TOERISME

Monument van nationale held William Tell in Altdorf in Swiss Miniatur.

Swiss Miniatur

Een 'tuin' die op 6 juni 2009 vijftig jaar bestond, is *Swiss Miniatur* in Melide aan het meer van Lugano. Het idee voor *Swiss Miniatur* komt rechtstreeks bij het Nederlandse Madurodam vandaan. De laatst toegevoegde huisjes zijn die van het Heildorfpark. *Swiss Miniatur* is niet groot, in het hoogseizoen is het schuifelen langs de kastelen, dorpjes en kerken. Vooral toeristen die vaak in Zwitserland geweest zijn, zullen gebouwen herkennen. Hoewel het idee van het Nederlandse Madurodam komt, is de opzet anders. *Swiss Miniatur* moet het vooral hebben van de herkenbaarheid van de gebouwen. In Madurodam is meer te beleven omdat er veel meer draait, geluid maakt en beweegt.
Foto's van alleen de gebouwen leveren plaatjes op die zo in Bern, Basel of Freiburg genomen hadden kunnen zijn. Het zijn de mensen, maar zeker ook de hagedisjes en de mussen die de gebouwen in perspectief plaatsen. Al zijn de medewerkers van het park niet blij met de hagedissen. De diertjes zonnebaden op de trainrails waardoor regelmatig treintjes ontregeld raken.
Zie: www.swissminiatur.ch

Meer informatie:

- www.myswitzerland.com
- www.ticino-tourism.ch
- www.morcote.ch
- www.isolebrissago.ch